

UTKAST

24.3.2021

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till föräldraskapslag och till vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att det stiftas en föräldraskapslag och att lagen om assisterad befruktning ändras. Faderskapslagen och moderskapslagen upphävs. Vidare görs de nödvändiga ändringar som föranleds av stiftandet av föräldraskapslagen i lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt, lagen om underhåll för barn, lagen om registrerat partnerskap, lagen om rättsgenetisk faderskapsundersökning, medborgarskapslagen, lagen om underhållsstöd och socialvårdslagen.

Propositionens huvudsakliga syfte är att göra en teknisk sammanslagning av moderskapslagen och faderskapslagen. Samtidigt görs de justeringar som vid tillämpningen av lagarna visat sig behövas.

Den karenstid på 30 dagar efter barnets födelse som ska löpa innan föräldraskapet till barnet kan fastställas, om föräldraskapet har erkänts före barnets födelse, slopas. Handlingar som gäller förhandserkännande skickas inte längre från rådgivningsbyrån för mödravård till barnatillsyningsmannen för granskning, utan i stället direkt till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata i avvaktan på barnets födelse och fastställande av föräldraskapet. För detta ändamål inrättas ett elektroniskt anmälningssystem. Vidare görs mindre ändringar och preciseringar i bestämmelserna om tillämpningsområdet för utredning av föräldraskap, nedläggning av utredning samt fastställande och upphävande av föräldraskap.

Lagen om assisterad befruktning ändras så att kvinnliga par i samband med assisterad befruktning ges möjlighet att för embryobildningen också välja spermier från en donator som samtyckt till att fastställas vara far. Det beror på valet av spermier om den far som har donerat spermier eller en andra mor fastställs som den andra föräldern till ett barn som föds till ett kvinnligt par.

Propositionen hänför sig till statens budgetproposition för 2022 och avses bli behandlad i samband med den.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2023.

Sammandrag av förslagen

Det centrala innehållet i propositionen är att slå samman moderskapslagen och faderskapslagen till en enda föräldraskapslag. Faderskapslagen trädde i kraft den 1 januari 2016. Lagen har varit i kraft i fem år. Moderskapslagen trädde i kraft den 1 april 2019. Lagen har varit i kraft i två år. I faderskapslagens tillämpningspraxis har det kommit fram vissa behov av ändringar som är ändamålsenliga att genomföra i samband med sammanslagningen av lagarna. Eftersom de gällande bestämmelserna i moderskapslagen och faderskapslagen inte är helt enhetliga, har det dessutom ansetts nödvändigt att ytterligare förenhetliga regleringen, om det inte har kunnat påvisas tillräckliga grunder för bestämmelser som skiljer sig från varandra.

Möjligheten att återkalla eller bestrida föräldraskap inom 30 dagar slopas

I propositionen föreslås det att karenstiden på 30 dagar i anslutning till erkännande av faderskap eller moderskap före barnets födelse slopas. Enligt förslaget kan den som har gjort erkännandet, eller mor som har fött barnet eller en person utanför familjen som anser sig vara barnets förälder i stället för den som har gjort erkännandet inte längre efter barnets födelse återkalla sitt erkännande eller bestrida föräldraskapet för den som gjort erkännandet på ett sådant sätt att det har direkta rättsverkningar. Denna möjlighet har för närvarande utnyttjats i mycket liten utsträckning. Det föreslås att karensen ska slopas, eftersom det i de allra flesta fall ligger i barnets intresse att föräldraskapet kan fastställas så snart som möjligt efter barnets födelse. I sin nuvarande form fördröjer karensen på 30 dagar i uppenbara fall onödigt fastställandet av barnets andra förälder efter barnets födelse. För oklara fall är det dock behövligt att utvidga möjligheten att på föräldrarnas begäran utreda föräldraskapet efter barnets födelse och att utvidga möjligheten att upphäva föräldraskapet.

Det föreslås dock att möjligheten att återkalla eller bestrida erkännandet kvarstår i de fall där återkallelsen eller bestridandet görs hos Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata innan barnet föds. Möjligheten att återkalla eller bestrida föräldraskapet till ett barn fram till födseln fördröjer inte fastställandet av föräldraskapet till barnet till skillnad från karensen efter födseln. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska fortfarande inte kunna fastställa föräldraskapet om myndigheten har anledning att misstänka att den som erkänner föräldraskapet till barnet inte är barnets förälder.

Behandling av handlingar som gäller förhandserkännande

I propositionen föreslås dessutom att handlingar som gäller förhandserkännande inte längre ska skickas från rådgivningsbyrån för mödravård till barnatillsyningsmannen, utan att de ska kunna skickas direkt till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata i avvaktan på barnets födelse och fastställande av föräldraskapet. Detta ska också göras när barnet erkänns hos barnatillsyningsmannen innan barnet föds. Det ändrade förfarandet innebär att föräldraskapet inte längre utreds separat för de barn som har erkänts före barnets födelse. Ett undantag är situationer där erkännandet har återkallats eller bestridits innan barnets födelse eller där det annars finns sådana oklarheter som Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata inte kan utreda på tjänstens vägnar. I sådana fall överförs ärendet till barnatillsyningsmannen för utredning.

I propositionen föreslås att det inrättas ett elektroniskt anmälningssystem för förhandserkännande i synnerhet för att göra dokumenttrafiken mellan rådgivningsbyråerna för mödravård och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata smidigare. Enligt förslaget ska erkännandehandlingen fyllas i elektroniskt vid rådgivningsbyrån med hjälp av en applikation som vägleder ifyllandet. Därefter överförs uppgifterna om erkännande av föräldraskap automatiskt till en informationsresurs som ska inrättas i anslutning till ärendehanteringssystemet vid Myndigheten

för digitalisering och befolkningsdata och dit också en separat elektronisk upptagning av underskrifterna av den som erkänner och den som godkänner erkännandet skickas. När en anmälan om barnets födelse kommer in till informationsresursen överförs handlingarna i elektronisk form till en tjänsteman vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata för granskning och fastställande. När föräldraskapet har fastställts registreras uppgifterna i befolkningsdatasystemet.

Tillämpningsområdet för utredning av föräldraskap och nedläggning av utredningen

För att det även i fortsättningen ska vara möjligt att vid behov utreda oklarheter i fråga om barnets ursprung, trots att karensen på 30 dagar slopas, föreslås det att föräldraskap som baserar sig på förhandserkännande ska kunna utredas efter barnets födelse hos barnatillsyningsmannen ännu inom sex månader från det att föräldraskapet fastställts, om föräldrarna tillsammans begär en utredning eller tillsammans godkänner att föräldraskapet utreds efter det att en annan person har erkänt eller anmält sin avsikt att erkänna barnet. Motsvarande möjlighet finns i dagsläget endast för äkta makar, då faderskapet till deras barn grundar sig på äktenskap med den mor som fött barnet och den därav härledda faderskapspresumtionen. Bestämmelsen om utredning av föräldraskap förtydligas i syfte att undvika onödigt överlappande utredning av faderskap och moderskap. Syftet med förtydligandet är att bättre ta hänsyn till olika familjeformer och göra det lättare att reda ut föräldraskap. Samtidigt preciseras bestämmelsen om återupptagande av en föräldraskapsutredning ytterligare så att en nedlagd utredning av föräldraskap enligt förslaget ska kunna återupptas också på initiativ av barnatillsyningsmannen.

Fastställande av föräldraskap på grundval av rättsinnehavarnas samtycke

I propositionen föreslås att det framöver för ett barn på basis av samtycke av en avlidens rättsinnehavare även kan fastställas en andra mor. Eftersom en rättsgenetisk faderskapsundersökning i detta fall inte kan användas som grund för utredningen, krävs det att det finns ett skriftligt intyg över assisterad befruktning som tydligt påvisar föräldraskapet. Syftet är att i klara och ostridiga fall kunna fastställa föräldraskapet till ett minderårigt barn utan domstolsbehandling också i otvetydiga situationer med assisterad befruktning, även om den ena föräldern avlider före möjligheten att erkänna barnet. Samtidigt förtydligas lagstiftningen så att det av regleringen tydligare framgår att det inte finns någon motsvarande möjlighet för vuxna barn. Förtydligandet behövs för att trygga kommunernas och barnatillsynsmännens arbetskraftsresurser.

Fastställande av föräldraskap i domstol

Enligt propositionen ska barnatillsyningsmannens skyldighet att väcka talan för att fastställa barnets föräldraskap förtydligas, om barnets andra förälder inte frivilligt erkänner sitt föräldraskap. Ett hinder för erkännandet kan också föranledas av den mor som fött barnet, om modern i egenskap av barnets vårdnadshavare på barnets vägnar vägrar en rättsgenetisk faderskapsundersökning. Barnatillsyningsmannens skyldighet att väcka talan för ett minderårigt barns räkning ingår redan i den gällande lagstiftningen, men det föreslås att bestämmelsen förtydligas så att den andra föräldern ska kunna fastställas så snart som möjligt efter födseln för en större andel barn än för närvarande.

Upphävande av föräldraskap i domstol

I propositionen föreslås det att den krets av personer som har rätt att väcka talan om upphävande av faderskap eller moderskap utvidgas så att den som anser sig vara barnets förälder i stället för barnets juridiska förälder ska ha rätt att väcka talan på grund av familjeförhållande eller ett

därmed jämförbart förhållande också när föräldraskapet har fastställts på grundval av ett erkännande som gjorts före barnets födelse. Detta stöder möjligheten för en så kallad tredje person att bestrida ett erkännande som gjorts före barnets födelse då denna möjlighet inskränks genom att karensen på 30 dagar föreslås bli slopad.

Enligt propositionen ska kändan i en situation där talan om ogiltigförklaring har väckts efter att den i lagen angivna fristen har löpt ut ha mer tid än för närvarande för att bedöma om kändan väcker talan om ogiltigförklaring på grund av vägande skäl som framkommit efter det att fristen löpt ut eller inte. Enligt gällande lagstiftning ska kändan väcka talan utan dröjsmål efter det att hindret för väckande av talan om ogiltigförklaring har undanröjts. Enligt propositionen har kändan ett år på sig att besluta om väckande av talan efter det att orsaken till väckande av talan har framkommit. Dessutom föreslås det att kravet på att orsaken ska vara vägande ska sänkas något.

Assisterad befruktning och utvidgad valfrihet för kvinnliga par

I propositionen föreslås det att kvinnliga par i samband med assisterad befruktning ska ges möjlighet att välja spermier för embryobildning också från en sådan donator som har gett sitt samtycke till att fastställa faderskapet. Det är fråga om att återinföra den möjlighet som fanns tidigare som ett alternativ till kvinnliga pars gemensamma föräldraskap. Valet är av avgörande betydelse för att fastställa föräldraskapet till det kommande barnet, eftersom en andra mor inte kan fastställas för barnet om det redan har fastställts en far för det. Detta betyder att om embryot har bildats med spermier vars donator har samtyckt till att fastställa faderskapet, fastställs spermadonatorn som andra förälder till det barn som föds till följd av en assisterad befruktning av ett kvinnligt par och inte partnern till den kvinna som fött barnet, trots att partnern har gett sitt samtycke till assisterad befruktning.

Det kan anses motiverat att ett kvinnligt par ska ha möjlighet att välja om spermadonatorn, dvs. barnets biologiska far, ska fastställas som barnets juridiska far eller om partnern till den mor som har fött barnet ska fastställas som juridisk mor. Detta stöder barnets rätt att känna till sitt ursprung och ändrar inte heller den gällande lagens utgångspunkt att barnet kan ha högst två juridiska föräldrar.

1.

Föräldraskapslag

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på konstaterande och fastställande av faderskap och moderskap (föräldraskap) samt på upphävande av faderskap och moderskap. Med undantag för 5 § 2 mom. avses i denna lag med föräldraskap inte föräldraskap som fastställts med stöd av adoptionslagen (22/2012).

2 §

Konstaterande av moderskap på grundval av födande

Den som har fött ett barn är mor till barnet.

3 §

Faderskap på grundval av äktenskap

När ett barn är fött under äktenskapet för den mor som har fött barnet, är den äkta mannen far till barnet.

Om äktenskapet på grund av den äkta mannens död har upplösts före barnets födelse, är den äkta mannen far till barnet förutsatt att barnet är fött vid en sådan tidpunkt att det kan ha blivit avlat före den äkta mannens död. Om modern har ingått nytt äktenskap före barnets födelse, är den nya maken dock far till barnet.

4 §

Faderskap i andra fall

Faderskap som inte kan konstateras i enlighet med 3 § fastställs genom beslut av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata eller domstolsbeslut.

Far till barnet är då den

- 1) som har avlat barnet,
- 2) vars spermier på något annat sätt har använts för befruktning av barnets mor och barnet har fötts till följd av detta.

Om den som har fött ett barn har fått assisterad befruktning enligt 1 § i lagen om assisterad befruktning (1237/2006) och barnet har fötts till följd av den assisterade befruktningen, är barnets far den som i samråd med den som har fött barnet har gett sitt samtycke till behandlingen.

Om ett kvinnligt par eller den som har fött barnet ensam har fått behandlingen, är barnets far den vars spermier har använts vid behandlingen, om personen före behandlingen har gett sitt samtycke till att fastställas vara far till barnet i enlighet med 16 § 2 mom. i den lagen. Om den som har fött barnet har fått behandlingen ensam, kan samtycket ges i samråd med den som har fött barnet även efter behandlingen.

5 §

Fastställande av moderskap på grundval av samtycke till assisterad befruktning

Om den som har fött ett barn har fått assisterad befruktning enligt 1 § i lagen om assisterad befruktning och barnet har fötts till följd av den assisterade befruktningen, kan den kvinna som i samråd med den som har fött barnet har gett sitt samtycke till behandlingen fastställas vara mor till barnet jämsides med den som har fött barnet.

Moderskap kan dock inte fastställas, om faderskap till barnet har konstaterats eller fastställts eller kan konstateras eller fastställas.

Moderskap enligt 1 mom. fastställs genom beslut av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata eller domstolsbeslut med iakttagande av vad som föreskrivs i 5 och 6 kap.

2 kap.

Utredande av föräldraskap

6 §

Syftet med föräldraskapsutredning och när sådan görs

Syftet med en föräldraskapsutredning är att inhämta uppgifter till stöd för att fastställa eller bevisa att ett barn har en far eller en i 5 § 1 mom. avsedd andra mor.

Barnatillsyningsmannen ska utreda föräldraskapet när barnatillsyningsmannen får kännedom om ett barn under 18 år eller när en person vill erkänna sitt föräldraskap och faderskapet till barnet inte har konstaterats i enlighet med 3 § eller föräldraskapet inte fastställts i enlighet med det erkännande som avses i 19 §.

Om faderskapet till barnet har konstaterats i enlighet med 3 § eller föräldraskapet fastställts i enlighet med det erkännande som avses i 19 §, ska barnatillsyningsmannen utreda föräldraskapet, om den mor som har fött barnet och barnets andra förälder

- 1) tillsammans ber att barnatillsyningsmannen utreder föräldraskapet inom sex månader från barnets födelse, eller
- 2) gemensamt godtar att föräldraskapet utreds efter det att en annan person har erkänt eller anmält sin avsikt att erkänna barnet på det sätt som avses i 18 § 2 mom.

Moderskapet utreds inte, om en far kan fastställas för barnet och barnatillsyningsmannen inte känner till några omständigheter med stöd av vilka någon annan än den förmodade fadern är barnets andra förälder. Faderskapet utreds inte om moderskapet till barnet har erkänts på grundval av ett i 5 § 1 mom. i avsett samtycke till assisterad befruktning och barnatillsyningsmannen inte känner till några omständigheter som ger anledning att misstänka att någon annan än den som har erkänt moderskapet skulle vara barnets andra förälder.

7 §

Inledande och förfall av föräldraskapsutredning

En föräldraskapsutredning kan inledas redan före barnets födelse, om möjligheterna att få bevis för föräldraskapets annars skulle äventyras eller om det finns något annat särskilt skäl till detta. Det prov som behövs på barnet vid en rättsgenetisk faderskapsundersökning kan dock tas först efter barnets födelse.

Om barnet avlider innan en föräldraskapsutredning har gjorts, förfaller behandlingen av ärendet. En ny föräldraskapsutredning inleds dock, om en person önskar erkänna föräldraskapet och en utsaga om erkännande fortfarande kan avges enligt 18 § 3 mom.

8 §

Utredare av föräldraskap

Barnets föräldraskap ska utredas av en barnatillsyningsman i hemkommunen för den mor som har fött barnet. Om barnet har fyllt 15 år eller om den mor som har fött barnet är död eller inte har hemkommun i Finland, ska föräldraskapet utredas av en barnatillsyningsman i barnets hemkommun eller, om barnet inte har hemkommun i Finland, av en barnatillsyningsman i den kommun där barnet vistas.

Om en person vill erkänna föräldraskapet till ett barn och utredningen av föräldraskap inte ska göras av en barnatillsyningsman i någon av de kommuner som avses i 1 mom., ska föräldraskapet utredas av en barnatillsyningsman i hemkommunen för den person som vill erkänna föräldraskapet.

Om ingen kommuns barnatillsyningsman enligt 1 eller 2 mom. är skyldig att göra utredningen, görs föräldraskapsutredningen av en barnatillsyningsman i Helsingfors stad.

9 §

Överläggning inför föräldraskapsutredning

När en barnatillsyningsman har fått kännedom om en omständighet som kräver att föräldraskap utreds, ska barnatillsyningsmannen överlägga med den mor som har fött barnet, med barnet, om det har fyllt 15 år, och, om möjligt, med den person som kan vara barnets andra förälder. Om föräldraskap utreds med stöd av 6 § 3 mom., ska också barnets andra förälder kallas till överläggningen.

10 §

Genomförande av överläggning och skyldighet att hålla sig till sanningen

Syftet med överläggningen är att få uppgifter med vars hjälp föräldraskapet kan utredas. I början av överläggningen ska barnatillsyningsmannen förklara vilka åtgärder som hör till föräldraskapsutredningen samt innebörden och rättsverkningarna av att föräldraskapet fastställs.

När den mor som har fött barnet och den vars faderskap har konstaterats med stöd av 3 § samt den som kan vara barnets andra förälder lämnar uppgifter är de skyldiga att hålla sig till sanningen. Samma skyldighet gäller också för den som avger en utsaga om erkännande, godkänner ett erkännande eller hörs på grund av ett erkännande.

11 §

Barnatillsyningsmannens rätt att få uppgifter

På barnatillsyningsmannens rätt att få uppgifter för föräldraskapsutredningen tillämpas vad som föreskrivs i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000). Barnatillsyningsmannen har trots sekretessbestämmelserna rätt att också av arbetsgivaren till den eventuella far som modern uppgett och av en sådan utövare av inkvarteringsverksamhet som avses i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet (308/2006) få nödvändiga uppgifter för att utreda personens identitet och bosättningsort.

12 §

Anskaffande av genetisk och medicinsk utredning

Barnatillsyningsmannen ska i samband med faderskapsutredningen beställa en i 1 § i lagen om rättsgenetisk faderskapsundersökning (378/2005) avsedd rättsgenetisk faderskapsundersökning av barnet, den mor som har fött barnet och den person som kan vara far till barnet, om personen begär en undersökning eller om barnatillsyningsmannen i övrigt anser att en sådan behövs. Om en undersökning enligt den lagen kan förordnas att gälla någon annan än de ovan nämnda personerna, kan barnatillsyningsmannen beställa undersökningen om barnatillsyningsmannen anser att det är befogat.

En rättsgenetisk faderskapsundersökning som barnatillsyningsmannen beställt kan utföras endast med samtycke av den som avses ge ett prov. Om undersökningen gäller en avliden eller ett prov som tidigare tagits på en avliden och den avlidne inte under sin livstid har samtyckt till en undersökning, krävs samtycke av den avlidnes rättsinnehavare.

Om avsikten är att beställa en undersökning som gäller båda föräldrarna, den ena föräldern eller någon annan släkting till den eventuella fadern eller den mor som har fött barnet, tillämpas på en av barnatillsyningsmannen beställd undersökning och i fråga om samtycke till den vad som föreskrivs om av domstol förordnad undersökning i 6, 7 och 9 § samt 11 § 1 mom. i lagen om rättsgenetisk faderskapsundersökning.

Barnatillsyningsmannen får inhämta ett medicinskt sakkunnigutlåtande om den tidpunkt då barnet kan ha avlats, om det kan anses som behövligt med beaktande av utredningen i övrigt.

13 §

Information och meddelanden till den som undersökningen gäller

Innan det tas ett prov som behövs för en rättsgenetisk faderskapsundersökning och innan undersökningen beställs ska barnatillsyningsmannen förklara för den som undersökningen gäller vilka åtgärder som hänför sig till undersökningen, vad undersökningen innebär för faderskapsutredningen samt vilka de i 12 § 1–3 mom. föreskrivna förutsättningarna för att genomföra undersökningen är.

När barnatillsyningsmannen fått det utlåtande som bygger på den rättsgenetiska faderskapsundersökningen ska barnatillsyningsmannen utan dröjsmål underrätta den som undersökningen gäller om utlåtandets innehåll.

14 §

Nedläggning av föräldraskapsutredning

Om ett barn som har fyllt 15 år kräver det, ska den föräldraskapsutredning som gäller barnet läggas ned.

Barnatillsyningsmannen får besluta att föräldraskapsutredningen läggs ned, om

- 1) det är uppenbart att det inte finns tillräckliga uppgifter att få för att fastställa föräldraskapet,

- 2) barnet har fötts till följd av assisterad befruktning som avses i 1 § i lagen om assisterad befruktning och av den som har fött barnet som har fått behandlingen ensam samtidigt som det är utrett att spermadonatorn inte har gett sitt samtycke enligt 16 § 2 mom. i den lagen till att spermadonatorn kan fastställas vara far till ett barn som föds till följd av en sådan behandling,
- 3) ingen har erkänt barnet och det finns särskild anledning att anta att det inte skulle vara förenligt med barnets bästa att utreda föräldraskapet och barnet, om det har fyllt 15 år, inte kräver att föräldraskapet utreds.

En nedlagd föräldraskapsutredning ska återupptas

- 1) på initiativ av barnatillsyningsmannen eller på begäran av den mor som har fött barnet, på begäran av barnet, om det har fyllt 15 år, eller på begäran av den som anser sig vara förälder till barnet, om de förutsättningar för nedläggning som avses i 2 mom. 1 och 2 punkten inte längre uppfylls,
- 2) på begäran av den mor som har fött barnet, på begäran av barnet, om det har fyllt 15 år, eller på begäran av den som har erkänt föräldraskapet, om den förutsättning för nedläggning som avses i 2 mom. 3 punkten inte längre uppfylls.

15 §

Protokoll över föräldraskapsutredning

Barnatillsyningsmannen ska föra protokoll över föräldraskapsutredningen. I protokollet ska alla de uppgifter antecknas som är av betydelse vid fastställande eller upphävande av föräldraskap.

Den mor som har fött barnet, barnet, om det har fyllt 15 år, och den som har talerätt enligt 32 eller 33 § har på begäran rätt att ta del av protokollet över föräldraskapsutredningen i dess helhet oberoende av vad som föreskrivs i 11 § 2 mom. 1 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

16 §

Tillfälle att erkänna föräldraskap samt väckande av talan

Om barnatillsyningsmannen finner att det utifrån en rättsgenetisk faderskapsundersökning eller någon annan utredning kan anses möjligt att en viss person är förälder till barnet, ska barnatillsyningsmannen ge den som är delaktig i ärendet tillfälle att erkänna sitt föräldraskap.

Om den som är delaktig i ärendet inte erkänner sitt föräldraskap, och ingen av de förutsättningar för nedläggning av föräldraskapsutredning som avses i 14 § 1 och 2 mom. uppfylls, och barnet inte har fyllt 18 år, har barnatillsyningsmannen skyldighet att föra barnets talan för fastställande av föräldraskap i enlighet med 6 kap.

17 §

Överklagande

Den mor som har fött barnet, barnet, om det har fyllt 15 år, och den som anser sig vara barnets andra förälder får överklaga barnatillsyningsmannens beslut om att lägga ned eller återuppta en föräldraskapsutredning genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). De ovannämnda personerna och barnatillsyningsmannen får överklaga förvaltningsdomstolens beslut genom besvär på det sätt som föreskrivs i den lagen.

Bestämmelser om väckande av talan om fastställande av faderskap och moderskap finns i 32 och 33 §. Om ett beslut om nedläggning av föräldraskapsutredningen har fattats i fråga om utredningen av faderskap, ska till det beslut om nedläggning som barnatillsyningsmannen fattat med stöd av 14 § fogas information om rätten att väcka talan om fastställande av faderskapet och om den tidsfrist som gäller den.

3 kap.

Erkännande av föräldraskap

18 §

När erkännande kan göras

Om inte något annat föreskrivs i 2 mom., kan föräldraskap till ett barn som redan har två föräldrar inte erkännas. Inte heller kan föräldraskap erkännas till ett barn som är adopterat. Moderskap kan erkännas av den som anser sig vara barnets mor enligt 5 § 1 mom.

Föräldraskapet till ett barn för vilket faderskapet har konstaterats enligt 3 § eller föräldraskapet har fastställts med stöd av ett sådant erkännande som avses i 19 § kan dock erkännas, om de vars godkännande behövs enligt 22 § godkänner erkännandet. När erkännandet fastställs av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, upphävs det föräldraskap som konstaterats i enlighet med 3 § eller fastställts med stöd av det erkännande som avses i 19 §.

Föräldraskap kan inte erkännas efter barnets död. Föräldraskapet kan dock erkännas, om barnet har avlidit så snart efter födelsen att en utsaga om erkännande med hänsyn till omständigheterna inte har kunnat avges medan barnet levde. En utsaga om erkännande ska i detta fall avges inom ett år från barnets död. Om föräldraskapet erkänns efter barnets död, utreds föräldraskapet på det sätt som föreskrivs i 2 kap.

19 §

Erkännande av föräldraskap före barnets födelse

Föräldraskap kan erkännas före barnets födelse genom att anmäla faderskap eller moderskap på det sätt som föreskrivs nedan.

Anmälan ska lämnas personligen och i närvaro av den mor som ska föda till en hälsovårdare eller en barnmorska vid rådgivningsbyrå för mödravård, eller vid en privat hälso- och sjukvårdsenhet som på uppdrag av kommunen producerar rådgivningstjänster, i den kommun där familjen har fått rådgivningsbyråtjänster under graviditetstiden. Innan ett erkännande tas emot ska erkännandets innebörd och rättsverkningar klargöras för parterna.

En utsaga om erkännande enligt 2 mom. kan avges också till en barnatillsyningsman i hemkommunen för den mor som ska föda efter det att modern visat upp ett intyg över graviditeten. I ett sådant fall tillämpas vad som föreskrivs i 2 mom.

Den hälsovårdare eller barnmorska som avses i 2 mom. eller den barnatillsyningsman som avses i 3 mom. ska vägra ta emot erkännandet, om

- 1) den mor som ska föda motsätter sig erkännandet,
- 2) identiteten hos den som erkänner föräldraskapet eller hos den mor som ska föda inte har utretts på ett tillförlitligt sätt,
- 3) det finns anledning att misstänka att den som erkänner föräldraskapet inte kan fastställas vara far eller mor till barnet,
- 4) det finns skäl att misstänka att den mor som ska föda eller den som erkänner barnet inte kan förstå erkännandets innebörd på grund av sitt mentala tillstånd eller på grund av språksvårigheter eller av något annat skäl.

Bestämmelser om den handling som ska upprättas över ett erkännande finns i 25 §. När ett erkännande godkänts skriftligen av den mor som ska föda ska handlingarna jämte bilagor utan dröjsmål sändas till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata för skötseln av uppgifter i anslutning till fastställandet av föräldraskap.

Bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas på hälsovårdare och barnmorskor när de sköter uppdrag som avses i 2 mom. även om de inte står i anställningsförhållande till en kommun eller samkommun.

20 §

Erkännande som återkallas, bestrids eller är utan verkan

Den som har erkänt sitt föräldraskap i enlighet med 19 § kan återkalla erkännandet genom att före barnets födelse skriftligen göra en anmälan om saken till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

Den mor som har fött barnet eller den som anser sig vara barnets förälder i stället för den som har erkänt föräldraskapet, kan genom en anmälan enligt 1 mom. föra fram sin uppfattning att den som har erkänt barnet inte är barnets förälder.

Ett erkännande enligt 19 § är utan verkan, om de finska myndigheterna vid den tidpunkt när barnet föds saknar behörighet i föräldraskapsärendet enligt 56 § 1 mom. 1 eller 2 punkten.

21 §

Erkännande av föräldraskap efter barnets födelse

Föräldraskap kan erkännas efter barnets födelse genom att barnets far eller mor personligen hos en i 2 mom. avsedd mottagare av erkännande anmäler sig vara far eller mor till barnet. Före erkännandet ska den som tar emot det klargöra erkännandets innebörd och rättsverkningar för personen.

Ett erkännande av föräldraskap tas emot av en barnatillsyningsman, häradsskrivaren eller notarius publicus.

Utomlands tas ett erkännande emot av en sådan tjänsteman vid en finsk beskickning som enligt 33 § i lagen om konsulära tjänster (498/1999) får utföra uppgifter som notarius publicus vid beskickningen. Bestämmelser om den handling som ska upprättas över ett erkännande av föräldraskap finns i 25 § i denna lag.

Har en utsaga om erkännande tagits emot av någon annan myndighet än den barnatillsyningsman som sköter föräldraskapsutredningen, ska handlingen över erkännandet utan dröjsmål sändas till barnatillsyningsmannen i fråga.

En utsaga om erkännande som avges i en främmande stat kan avges även med iakttagande av den form och det förfarande som ska följas enligt lagen i den staten.

22 §

Godkännande av erkännande

Föräldraskap till ett barn enligt 3 § kan inte fastställas på grundval av ett erkännande, om inte den mor som har fött barnet och hennes äkta man har godkänt erkännandet. Om föräldraskapet har fastställts med stöd av det erkännande som avses i 19 §, krävs utöver godkännande av den mor som har fött barnet även godkännande av den som har erkänt föräldraskapet.

Föräldraskap till ett barn som fyllt 15 år kan inte heller fastställas på grundval av ett erkännande, om inte barnet har godkänt erkännandet.

Har föräldraskap erkänts före barnets födelse, kan föräldraskapet inte fastställas på grundval av erkännandet om inte den mor som ska föda har godkänt erkännandet.

Ett godkännande enligt 1 och 2 mom. lämnas till en barnatillsyningsman i den kommun där barnets föräldraskap utreds. Ett godkännande kan tas emot också av den som enligt 21 § 2 mom. kan ta emot ett erkännande. Godkännandet ska lämnas personligen till mottagaren.

23 §

Hörande

Barnatillsyningsmannen ska ge följande personer tillfälle att bli hörda med anledning av ett erkännande:

- 1) den mor som har fött barnet, om personen inte har godkänt erkännandet i enlighet med 19 § eller 22 § 1 mom.,
- 2) barnets vårdnadshavare, om hörande kan ske utan svårighet,
- 3) vårdnadshavaren eller någon annan laglig företrädare, om den som har erkänt föräldraskapet är minderårig.

Barnatillsyningsmannen kan höra också andra än de personer som avses i 1 mom., om det behövs för att utreda saken. Hörandet kan ske muntligt eller skriftligt. Också den som enligt 21 § 2 mom. kan ta emot ett erkännande kan sköta ett hörande.

24 §

Fastställande av identitet

Den som tar emot en utsaga om erkännande enligt 19 eller 21 § eller ett godkännande enligt 22 § och den som hör någon muntligt enligt 23 § ska utifrån identitetsbevis eller på något annat därmed jämförbart tillförlitligt sätt fastställa identiteten hos den som avger utsagan om erkännande, lämnar godkännandet eller hörs.

25 §

Handling över erkännande och över godkännande av erkännande

Över ett erkännande och över godkännandet av ett erkännande ska det upprättas en handling. Handlingen ska dateras och där ska antecknas identifikations- och kontaktinformation för barnet, för den mor som har fött barnet och för den som erkänner föräldraskapet. Handlingen ska undertecknas av den som har erkänt sitt föräldraskap och av den som har tagit emot erkännandet. Om erkännandet ska godkännas av någon, ska den som godkänner och den som har tagit emot godkännandet underteckna handlingen.

Om barnet, den mor som har fött barnet, den äkta mannen eller den som erkänt föräldraskapet och som ska godkänna erkännandet, inte bevisligen har fått meddelande om att en utsaga om erkännande har avgetts, och om deras vistelseort är känd, ska barnatillsyningsmannen delge dem erkännandet per post mot mottagningsbevis.

26 §

Inlämnande av handlingar till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

När en föräldraskapsutredning har gjorts och föräldraskapet har erkänts, ska den barnatillsyningsman som har skött föräldraskapsutredningen lämna in protokollet över föräldraskapsutredningen och de handlingar med bilagor som gäller erkännandet till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

4 kap.

Samtycke av föräldrarnas rättsinnehavare till fastställande av föräldraskap

27 §

Samtycke till fastställande av föräldraskap utan rättegång

Om ett barn har fötts utom äktenskapet och om faderskapsutredningen och den rättsgenetiska faderskapsundersökningen eller ett skriftligt intyg över assisterad befruktning i fråga om det minderåriga barnet visar att en person som avlidit är far till barnet, kan personens rättsinnehavare efter barnets födelse ge sitt samtycke till att faderskapet fastställs utan rättegång genom beslut av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata förutsatt att barnet inte har erkänts eller att talan för fastställande av faderskap inte är anhängig.

Vad som i 1 mom. föreskrivs om fastställande av faderskap tillämpas också på fastställande av moderskap enligt 5 § 1 mom., om utredningen av moderskapet till ett minderårigt barn och det skriftliga intyget över assisterad befruktning visar att den avlidna personen är barnets andra mor och talan om fastställande av moderskapet inte är anhängig.

28 §

Handling över samtycke

En handling ska upprättas över det samtycke som avses i 27 §. På samtycket och på handlingen tillämpas vad som i denna lag föreskrivs om erkännande av föräldraskap efter barnets födelse, hörande i samband med ett erkännande, godkännande av erkännande och inlämnande av handlingar till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. En rättsinnehavare behöver dock inte ge sitt samtycke i mottagarens närvaro.

5 kap.

Fastställande av föräldraskap hos Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

29 §

Behörighet för Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

Föräldraskap fastställs av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, om

- 1) föräldraskapet har erkänts i enlighet med 18–25 § och det inte finns anledning att misstänka att personen inte är barnets ena förälder,
- 2) rättsinnehavarna till en person som har avlidit har gett sitt samtycke i enlighet med 27 och 28 § till att föräldraskapet till barnet fastställs genom beslut av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, och det utifrån en föräldraskapsutredning enligt 27 § kan anses vara klarlagt att personen är barnets ena förälder.

Om faderskapsutredningen och den rättsgenetiska faderskapsundersökningen visar faderskapet och tilläggsutredning inte skäligen kan fås, kan faderskapet fastställas även när de handlingar som utvisar de blivande föräldrarnas identitet och familjeband är bristfälliga.

Om föräldraskapet har erkänts på det sätt som föreskrivs i 19 §, kan föräldraskapet fastställas på i 1 mom. 1 punkten angivna grunder även när föräldern har avlidit före barnets födelse.

30 §

Behörighet för Statens ämbetsverk på Åland

I landskapet Åland sköter Statens ämbetsverk på Åland de uppgifter som i denna lag föreskrivs för Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

31 §

Behandling av ett ärende om föräldraskap samt överklagande

På behandlingen hos Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata av ett ärende som gäller fastställande av föräldraskap tillämpas förvaltningslagen (434/2003). Om bestämmelserna i 3 och 4 kap. i denna lag inte har iakttagits i ärendet, handlingarna är bristfälliga eller föräldraskapsfrågan inte har utretts tillräckligt, kan Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata be barnatillsyningsmannen komplettera handlingarna eller skaffa sådan behövlig tilläggsutredning som är tillgänglig.

Om föräldraskapet till ett barn har erkänts före födseln på det sätt som anges i 19 § men Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata inte har tagit emot en anmälan om barnets födelse inom två månader från barnets beräknade födelsetid, ska myndigheten utan dröjsmål överföra de handlingar som gäller erkännandet till den barnatillsyningsman som avses i 8 §.

Om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata tar emot en skriftlig anmälan enligt 20 § 1 eller 2 mom., ska de handlingar som gäller erkännandet utan dröjsmål överföras till den barnatillsyningsman som avses i 8 § för utredande av föräldraskapet och parterna i ärendet underrättas om överföringen.

Beslut av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata får inte överklagas. Bestämmelser om en parts rätt att väcka talan för fastställande av föräldraskap och om tidsfristerna för väckande av talan finns i 32–34 §. Till beslutet ska det fogas information om den talerätt som avses i 32 eller 33 § och om den tidsfrist som avses i 34 § 2 eller 3 mom. Utöver vad som i 54 § i förvaltningslagen föreskrivs om delgivningsskyldigheten, ska Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata delge beslutet till den barnatillsyningsman som har skött föräldraskapsutredningen.

6 kap.

Rättegång om fastställande av föräldraskap

32 §

Rätt att väcka talan i ett ärende som gäller fastställande av faderskap samt parter

Ett barn för vilket faderskap inte har konstaterats på grundval av äktenskapet för den mor som har fött barnet och inte har fastställts genom ett beslut av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata eller domstolsbeslut, kan genom att väcka talan mot den som barnet antar är dess far kräva att faderskapet fastställs. Om den mot vilken talan ska väckas har avlidit, ska talan väckas mot personens rättsinnehavare.

Den som anser sig vara far till ett barn har rätt att väcka talan om fastställande av faderskapet mot barnet, om

- 1) barnatillsyningsmannen har lagt ned faderskapsutredningen på grund av att de prov som behövs på barnet och den mor som har fött barnet för att göra en rättsgenetisk faderskapsundersökning inte har kunnat tas, eller
  - 2) Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata inte har fastställt faderskapet och det finns någon annan anledning till detta än att ett godkännande enligt 22 § saknas.
- Om den vars faderskap det är fråga om avlider medan talan är anhängig, träder rättsinneha-
varna i personens ställe.

33 §

Rätt att väcka talan i ett ärende som gäller fastställande av moderskap samt parter

Ett barn för vilket faderskap inte har konstaterats på grundval av äktenskapet för den mor som har fött barnet och inte har fastställts genom beslut av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata eller domstolsbeslut, kan genom att väcka talan mot den som barnet antar är dess mor kräva att moderskap enligt 5 § 1 mom. fastställs. Om den mot vilken talan ska väckas har avlidit, ska talan väckas mot personens rättsinnehavare.

Den som anser sig vara mor till barnet i enlighet med 5 § 1 mom. har rätt att väcka talan om fastställande av moderskapet mot barnet, om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata inte har fastställt moderskapet och det finns någon annan anledning till detta än att ett godkännande enligt 22 § saknas.

Om den vars moderskap det är fråga om avlider medan talan är anhängig, träder rättsinneha-
varna i personens ställe.

34 §

Begränsningar i talerätten

Talan om fastställande av faderskap eller moderskap kan inte föras, om barnet har fyllt 15 år och motsätter sig att föräldraskapet fastställs. Talan kan inte väckas eller behandlingen av ären-
det fortsättas, om barnet har avlidit.

Den som anser sig vara far till ett barn ska väcka talan inom ett år från den dag då personen fick del av ett i 32 § 2 mom. avsett beslut av barnatillsyningsmannen eller Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

Den som anser sig vara ett barns andra mor ska väcka talan inom ett år från den dag då perso-
nen fick del av ett i 33 § 2 mom. avsett beslut av Myndigheten för digitalisering och befolk-
ningsdata.

35 §

Förande av barnets talan

I en rättegång om fastställande av föräldraskap förs ett minderårigt barns talan av den barna-
tillsyningsman som med stöd av 8 § har utrett föräldraskapet. Barnatillsyningsmannen har dock
inte talerätt, om de finska myndigheternas internationella behörighet grundar sig på någon an-
nan än en i 56 § 1 mom. 1 eller 2 punkten avsedd omständighet.

Ett minderårigt barns talan i en rättegång om fastställande av föräldraskap får, förutom av
barnatillsyningsmannen, föras av vårdnadshavaren eller någon annan laglig företrädare och bar-
net självt, om det har fyllt 15 år. På ett minderårigt barns rätt att föra talan tillämpas 12 kap. i
rättegångsbalken. Om barnatillsyningsmannen och barnets andra lagliga företrädare är av olika
åsikt när de för barnets talan, ska barnatillsyningsmannens åsikt följas.

Domstolen ska ge var och en som enligt 1 eller 2 mom. får föra barnets talan tillfälle att bli hörd i ärendet. Även när den mor som har fött barnet inte är vårdnadshavare ska personen ges tillfälle att bli hörd, om hörande kan ske utan svårighet.

Ett barn som i enlighet med 1 mom. företräds av barnatillsyningsmannen i ett ärende som gäller fastställande av föräldraskap, beviljas avgiftsfri rättshjälp i enlighet med rättshjälpslagen (257/2002) oberoende av vad som i övrigt föreskrivs om förutsättningarna för rättshjälp.

36 §

Instämmande som svarande

Om barnet kräver att faderskapet fastställs, ska barnet stämma den som kan antas vara barnets far som svarande.

Om barnet kräver att moderskapet fastställs, ska barnet stämma den som kan antas vara mor till barnet enligt 5 § 1 mom. som svarande.

Finns det flera i 1 eller 2 mom. avsedda personer, kan de stämmas in såsom svarande i samma rättegång. De tänkbara föräldrarna ska stämmas in som svarande i samma rättegång, om det är uppenbart att detta krävs för att ärendet ska kunna utredas. Om talan om fastställande både av faderskap och av moderskap är anhängig i fråga om samma barn, ska talan om fastställande av faderskap avgöras innan ärendet om fastställande av moderskap avgörs.

Om talan väcks mot barnet med stöd av 32 § 2 mom. eller 33 a 2 mom., kan också de som vid sidan om käranden kan komma i fråga som förälder till barnet stämmas in som svarande.

Om det med hjälp av en rättsgenetisk faderskapsundersökning har klarlagts att en viss person inte kan vara barnets far, får personen inte utan särskilda skäl stämmas in som svarande.

37 §

Delgivning av stämning

Bestämmelser om delgivning av stämning finns i 11 kap. i rättegångsbalken. Om det inte är möjligt att klarlägga var mottagaren eller den som har befullmäktigats att ta emot delgivningen vistas, kan stämningen dock delges genom kungörelse endast när bevisning om föräldraskapet finns tillgänglig i sådan omfattning att inledande av rättegång mot svaranden måste anses förenligt med barnets bästa.

38 §

Delgivning av protokoll över föräldraskapsutredning

I fall där föräldraskapsutredning krävs enligt lag ska käranden foga protokollet över föräldraskapsutredningen till stämningsansökan. Om protokollet inte har fogats till stämningsansökan, ska domstolen begära protokollet av barnatillsyningsmannen.

39 §

Behörig domstol

Bestämmelser om behörig domstol i ärenden som gäller fastställande av faderskap eller moderskap finns i 10 kap. i rättegångsbalken.

När ett ärende om fastställande av föräldraskap är anhängigt i en behörig domstol, får frågan om fastställande av föräldraskap till samma barn inte prövas vid någon annan domstol. Domstolen ska då överföra ärendet till den domstol där ärendet redan är anhängigt.

40 §

Återkallande av talan och uteslutande av faderskap

När talan om fastställande av föräldraskap förs mot flera svarande, kan käranden återkalla talan mot någon av dem, om svaranden inte motsätter sig att talan återkallas. Talan kan dock återkallas endast om domstolen, efter att ha hört de övriga svarandena, samtycker till detta. Domstolen ska då avskrivna ärendet till den del det gäller svaranden i fråga.

När talan om fastställande av faderskap förs mot flera svarande kan domstolen innan frågan om faderskapet slutligt avgörs förkasta talan mot en eller flera av svarandena, om det utifrån en rättsgenetisk faderskapsundersökning måste anses vara bevisat att svaranden i fråga inte kan vara barnets far.

41 §

Anskaffning av bevis

Domstolen ska självant förordna om anskaffning av all den utredning som den finner behövlig för att ärendet ska kunna avgöras. Om det utifrån omständigheter som framkommit vid rättegången finns anledning att anta att någon annan, som inte är part, är förälder till barnet, kan domstolen ge personen tillfälle att bli hörd. Domstolen kan även uppmana barnatillsyningsmannen att komplettera föräldraskapsutredningen.

42 §

Behandling av överklagande

Om käranden eller svaranden överklagar en dom om föräldraskap, kan fullföljdsdomstolen behandla ärendet också till den del ärendet gäller en sådan part som överklagandet inte avser. Ärendet ska dock inte utan särskilda skäl tas till behandling till den del det gäller en sådan person som överklagandet inte avser och mot vilken ett anspråk har förkastats av den anledningen att personen utifrån en rättsgenetisk faderskapsundersökning inte kan vara barnets far.

7 kap.

Upphävande av föräldraskap

43 §

Grunderna för upphävande av faderskap

Ett faderskap som har fastställts med stöd av 3 § eller genom beslut av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska upphävas genom domstolsbeslut, om det med hjälp av en rättsgenetisk faderskapsundersökning eller annars har klarlagts att det inte finns ett i 4 § 2 eller 3 mom. avsett förhållande mellan den som har konstaterats eller fastställts vara far och barnet.

44 §

Grunderna för upphävande av moderskap

Ett moderskap som har fastställts genom beslut av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska upphävas genom domstolsbeslut, om det har klarlagts att det inte finns ett i 5 § 1 mom. avsett förhållande mellan den som har fastställts vara mor och barnet.

45 §

Upphävande av faderskap genom beslut av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

Den äkta mannens faderskap eller föräldraskapet för den som erkänt det är upphävt, när en annan person på det sätt som avses i 21 § har erkänt sitt föräldraskap och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata har fastställt föräldraskapet på grundval av erkännandet.

Om den mor som har fött barnet och barnets andra förälder tillsammans på det sätt som avses i 6 § 3 mom. 1 punkten har begärt att barnatillsyningsmannen utreder föräldraskapet och det utifrån en rättsgenetisk faderskapsundersökning kan konstateras att den äkta mannen eller den som erkänt barnet inte kan vara far till barnet, kan Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata på gemensam ansökan av föräldrarna fastställa att den äkta mannen eller den som erkänt barnet på det sätt som avses i 19 § inte är barnets far. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata får dock inte fatta beslut i ärendet, om den mor som har fött barnet har fått assisterad befruktning vid den tidpunkt då barnet har avlats. Ärendet kan avgöras utan att barnet hörs. Ansökan till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata ska lämnas in inom ett år från barnets födelse.

De beslut av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata som avses i 1 och 2 mom. får inte överklagas.

Utöver vad som i 54 § i förvaltningslagen föreskrivs om skyldigheten att delge ett myndighetsbeslut ska Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata sända en kopia av sitt beslut i ett ärende som gäller upphävande av ett minderårigt barns föräldraskap till den barnatillsyningsman som avses i 8 §.

46 §

Parter i talan om upphävande av faderskap

Talan om upphävande av faderskap får väckas i tingsrätten av barnet, av den mor som har fött barnet eller av den vars faderskap har konstaterats på grundval av äktenskap eller fastställts genom beslut av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

Talan om upphävande av faderskap får i de fall som avses i 48 § 2 mom. väckas också av den som i stället för den person som avses i 1 mom. anser sig vara barnets förälder.

Talan ska väckas mot de i 1 mom. nämnda personer som utöver käranden har rätt att väcka talan.

Om en part avlider under den tid rättegången varar, träder partens rättsinnehavare i personens ställe.

47 §

Parter i talan om upphävande av moderskap

Talan om upphävande av moderskap får väckas av barnet, av den mor som har fött barnet eller av den vars moderskap har fastställts genom beslut av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

Talan om upphävande av moderskap får i de fall som avses i 48 § 2 mom. väckas också av den som i stället för den person som avses i 1 mom. anser sig vara barnets förälder.

Talan ska väckas mot de i 1 mom. nämnda personer som utöver käranden har rätt att väcka talan.

Om en part avlider under den tid rättegången varar, träder partens rättsinnehavare i personens ställe.

48 §

Begränsningar i talerätten

Barnets rätt att väcka talan får utövas endast av barnet självt, om det har fyllt 15 år. För ett barn som är yngre än 15 år eller för ett barn som har fyllt 15 år och som på grund av psykisk störning eller utvecklingsstörning eller av någon annan motsvarande orsak inte kan förstå sakens betydelse kan det dock förordnas en intressebevakare för att utöva barnets talerätt, om det med tanke på barnets bästa finns synnerligen vägande skäl till detta.

Den som anser sig vara förälder till ett barn som har fötts under äktenskapet för den mor som har fött barnet eller som har erkänts som förälder med stöd av 19 § har rätt att väcka talan för upphävande av moderns äkta mans föräldraskap eller ett föräldraskap som fastställts på grundval av erkännande endast, om

- 1) den mor som har fött barnet och den äkta mannen eller den fastställda föräldern levtt åtskilda vid tiden för barnets födelse,
- 2) käranden har sammanbott med den mor som har fött barnet vid tiden för barnets födelse och deltagit i vården av barnet eller om det mellan käranden och barnet annars har uppstått ett förhållande jämförbart med ett familjeförhållande, och
- 3) domstolen bedömer att det är förenligt med barnets bästa att talan väcks.

Den äkta mannen eller den som har erkänt sitt föräldraskap har inte rätt att väcka talan om personen, sedan den har fått kännedom om omständigheter som ger den anledning att misstänka att barnet inte har avlats av personens spermier eller på det sätt och under de förhållanden som avses i 4 § 3 mom. eller 5 § 1 mom., efter barnets födelse skriftligen meddelat att barnet är personens. Den mor som har fött barnet har inte rätt att väcka talan, om personen skriftligen har godkänt det meddelande som avses i 3 mom.

49 §

Dödsfalls inverkan på rätten att väcka talan och på svarandens utövande av talan

Talan om upphävande av föräldraskap kan inte väckas, om barnet har avlidit.

Talan om upphävande av föräldraskap kan inte väckas för en sådan i 46 eller 47 § avsedd parts räkning som har avlidit. När det gäller den vars föräldraskap har konstaterats eller fastställts kan dock maken och arvingarna efter personens död väcka talan om upphävande av föräldraskap på det sätt som föreskrivs i 50 § 3 mom.

Om den som enligt 46 § 3 mom. eller 47 § 3 mom. borde vara svarande i ärendet har avlidit, ska personens rättsinnehavare stämmas in såsom svarande. Om den mor som har fött barnet har avlidit, stäms personens rättsinnehavare inte in såsom svarande.

50 §

Frist för väckande av talan

Den mor som har fött barnet, den som avses i 48 § 2 mom. och den vars faderskap har konstaterats på grundval av äktenskap ska väcka talan inom två år från barnets födelse. Om föräldraskapet har fastställts på grundval av erkännande, ska den mor som har fött barnet, den som

avses i 48 § 2 mom. och den som erkänt barnet väcka talan om upphävande av föräldraskapet inom två år från det att föräldraskapet fastställdes.

Talan kan prövas även om den har väckts efter fristens utgång, om käranden enligt 1 mom. har haft laga förfall eller anför något annat vägande skäl till att talan inte har väckts tidigare. Talan ska dock lämnas utan prövning, om talan inte väcks inom ett år från det att det inte längre finns något skäl att avstå från att väcka talan.

Om den äkta mannen eller den vars föräldraskap har fastställts genom beslut av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata har avlidit utan att ha förlorat sin talerätt, har den efterlevande maken samt var och en som vid sidan av barnet eller efter barnet är den avlidnas närmaste arvinge rätt att väcka talan inom ett år från dödsfallet eller, om den avlidna skulle ha haft längre tid att väcka talan till sitt förfogande, inom den tiden.

51 §

Hörande av en utomstående

Om de omständigheter som framkommit vid rättegången ger anledning att anta att en viss person, som inte är part, är barnets ena förälder, kan domstolen ge personen tillfälle att bli hörd.

52 §

Behörig domstol

Bestämmelser om behörig domstol i ärenden som gäller upphävande av föräldraskap finns i 10 kap. i rättegångsbalken.

53 §

Rättegångsförfarandet

Vid en rättegång om upphävande av föräldraskap ska 37 och 41 § tillämpas.

8 kap.

Bestämmelser som hör till den internationella privaträttens område

54 §

Moderskap direkt med stöd av lag

I fråga om bestämmande av moderskap direkt med stöd av lag ska finsk lag tillämpas, om den vars moderskap det är fråga om

- 1) har varit bosatt i Finland vid barnets födelse eller under året innan barnet föddes, eller
- 2) inte är bosatt i någon stat vid barnets födelse och vistas i Finland eller är asylsökande i Finland vid barnets födelse.

I andra än i 1 mom. avsedda fall bestäms ett moderskap direkt med stöd av lag enligt tillämplig lag i den stat där

- 1) den vars moderskap det är fråga om är bosatt vid barnets födelse, eller
- 2) den vars moderskap det är fråga om vistas eller är asylsökande, om personen då inte är bosatt i någon stat.

Trots vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. tillämpas dock på fastställande av moderskap på grundval av äktenskap som ingåtts med den som har fött barnet eller på grundval av samtycke

till assisterad befruktning som personen fått lagen på den ort där den som har fött barnet är bosatt eller i andra hand den ort där personen vistas.

55 §

Faderskap direkt med stöd av lag

I fråga om bestämmande av faderskap direkt med stöd av lag ska finsk lag tillämpas, om

- 1) den som har fött barnet är bosatt i Finland vid barnets födelse, eller
- 2) den som har fött barnet inte är bosatt i någon stat vid barnets födelse och personen vistas i Finland eller är asylsökande här vid barnets födelse.

Om finsk lag inte tillämpas enligt 1 mom., bestäms ett faderskap direkt med stöd av lag enligt tillämplig lag i den stat där

- 1) den som har fött barnet är bosatt vid barnets födelse, eller
- 2) den som har fött barnet vistas eller är asylsökande vid barnets födelse, om personen då inte är bosatt i någon stat.

Om barnet, med hänsyn till alla relevanta omständigheter, vid sin födelse har närmare anknytning till någon annan stat än den vars lagstiftning borde tillämpas enligt 1 eller 2 mom., tillämpas lagen i den staten för bestämmandet av ett faderskap direkt med stöd av lag.

Om ett faderskapsförhållande efter barnets födelse kan anses vara etablerat och överensstämmer med lagen i en annan stat än en stat som avses i 1–3 mom. och barnet har en nära anknytning till den staten, tillämpas i fråga om faderskap direkt med stöd av lag med avvikelse från 1–3 mom. den stats lag som är tillämplig i den sistnämnda staten.

56 §

Finska myndigheters internationella behörighet

Finska myndigheter är behöriga i ett ärende som gäller faderskap eller moderskap, om

- 1) barnet är bosatt i Finland,
- 2) barnet inte är bosatt i någon stat men vistas i Finland eller är asylsökande i Finland,
- 3) den svarande, eller minst en svarande om det finns flera, är eller, om personen är död, senast var bosatt i Finland,
- 4) den svarande inte är bosatt i någon stat men personen vistas eller, om personen är död, senast vistades i Finland eller är asylsökande i Finland, eller
- 5) ärendet inte kan avgöras i den främmande stat där barnet eller den vars moderskap eller faderskap det är frågan om är eller vid sin död senast var bosatt och det finns särskild anledning att avgöra ärendet i Finland.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. är de finska myndigheterna behöriga i ett ärende som gäller utredande och erkännande av moderskap eller faderskap, om den som önskar erkänna sitt föräldraskap

- 1) är bosatt i Finland, eller
- 2) inte är bosatt i någon stat men vistas i Finland eller är asylsökande i Finland.

Föräldraskapsutredning som avses i 2 kap. verkställs dock inte om de finska myndigheternas behörighet grundar sig enbart på 1 mom. 3 eller 4 punkten.

57 §

Ärenden som är anhängiga utomlands

Om ett föräldraskapsärende är anhängigt hos myndigheterna i en främmande stat och det är uppenbart att beslutet i ärendet kommer att erkännas i Finland, ska de finska myndigheterna,

om samma ärende har inletts senare här i landet, avbryta behandlingen tills det har klarlagts om det utländska beslutet kommer att erkännas i Finland.

Finska myndigheter får dock antingen låta bli att avbryta behandlingen eller fortsätta behandlingen av ett avbrutet ärende, om det kan visas att ett avgörande annars kommer att bli oskäligt försenat.

58 §

Tillämplig lag

I ett föräldraskapsärende ska finsk lag tillämpas, om inte något annat följer av 54 eller 55 §.

59 §

Erkännande av utländska beslut

Ett beslut om föräldraskap som har meddelats i en främmande stat och som är giltigt i den staten erkänns i Finland utan särskilt fastställande.

Ett beslut som har meddelats i en främmande stat erkänns dock inte, om

- 1) den utländska myndighetens behörighet inte har grundat sig på en parts boningsort, hemvist eller medborgarskap eller någon annan sådan anknytning med beaktande av vilken myndigheten skulle ha haft grundad anledning att ta upp ärendet till behandling,
- 2) beslutet har meddelats mot en utebliven part och stämningsansökan eller motsvarande handling inte har delgetts parten i så god tid och på ett sådant sätt att parten skulle ha kunnat förbereda sitt svaromål,
- 3) beslutet strider mot ett finskt föräldraskapsbeslut i fråga om vilket rättegången har inletts före den rättegång som har lett till det utländska beslutet,
- 4) beslutet strider mot ett tidigare utländskt föräldraskapsbeslut som erkänns i Finland,
- 5) beslutet inte är förenligt med grunderna för Finlands rättsordning.

Ett beslut genom vilket någon har fastställts vara barnets mor i stället för den mor som har fött barnet, kan erkännas endast om beslutet

- 1) har meddelats i den stat där den som har fastställts vara mor var bosatt vid barnets födelse och där personen har bott utan avbrott i minst ett år omedelbart innan barnet föddes, eller
- 2) erkänns i den stat där den som har fastställts vara mor var bosatt vid barnets födelse och där personen har bott utan avbrott i minst ett år omedelbart innan barnet föddes.

Som ett i 1–3 mom. avsett beslut betraktas ett beslut av en domstol eller annan myndighet samt fastställande eller registrering av en rättshandling, om förhållandet mellan barnet och en person till följd av en sådan åtgärd betraktas som ett föräldraskapsförhållande eller om förhållandet till följd av en sådan åtgärd anses blivit upphävt i den stat där registreringen har skett eller någon annan motsvarande åtgärd har vidtagits.

60 §

Fastställande av utländskt beslut

Helsingfors tingsrätt kan på ansökan fastställa om ett utländskt beslut om föräldraskap ska erkännas i Finland.

När tingsrätten behandlar ärendet ska den ge barnet, fadern, modern eller någon annan tillfälle att bli hörd, om det behövs för att utreda frågan och det går att ta reda på personens vistelseort utan svårighet.

61 §

Bestämmelsernas subsidiära karaktär

Bestämmelserna i detta kapitel är tillämpliga endast om inget annat följer av lagen om erkännande av nordiska faderskapsavgöranden (352/1980).

62 §

Oförenlighet med grunderna för Finlands rättsordning

En bestämmelse i en främmande stats lag ska lämnas obeaktad, om tillämpningen av den skulle leda till ett resultat som är oförenligt med grunderna för Finlands rättsordning.

9 kap.

Särskilda bestämmelser

63 §

Begränsning av barnets självbestämmanderätt

Vad som i 14 § och i 22 § 2 mom. samt i 34 § 1 mom. föreskrivs om betydelsen av den åsikt som ett barn som har fyllt 15 år företräder tillämpas inte, om barnet inte kan förstå sakens betydelse på grund av psykisk störning eller utvecklingsstörning eller av någon annan motsvarande orsak.

64 §

Avgivande av osann utsaga i ett ärende som gäller fastställande av föräldraskap

Den som i samband med en föräldraskapsutredning, vid erkännande av moderskap eller faderskap, vid hörande på grund av ett erkännande eller vid godkännande av ett erkännande lämnar en uppgift som personen vet att är falsk till myndigheten och detta bidrar till att föräldraskapet fastställs oriktigt, ska, om strängare straff för gärningen inte föreskrivs någon annanstans i lag, för avgivande av osann utsaga i ett ärende som gäller fastställande av föräldraskap dömas till böter.

65 §

Skyndsamt behandling

Ärenden som gäller utredande, fastställande och upphävande av föräldraskap ska behandlas skyndsamt.

66 §

Handräckning

En barnatillsyningsman är på begäran skyldig att ge handräckning till barnatillsyningsmän i andra kommuner i uppgifter som en barnatillsyningsman ska sköta vid utredande och fastställande av föräldraskap. Barnatillsyningsmannen är i sådana fall även skyldig att inför domstol eller andra myndigheter inom sitt verksamhetsområde företräda andra barnatillsyningsmän när ärenden som hör till deras befattning behandlas.

67 §

Tillämpning av lagen i vissa fall

Har ett barn enligt denna lag två mödrar ska vid tillämpning av 2 och 6 a § i lagen om hemkommun (201/1994) på den mor som fött barnet tillämpas vad som i nämnda paragrafer föreskrivs om mor och på den mor som avses i 5 § 1 mom. i denna lag tillämpas vad som i nämnda paragraf föreskrivs om far.

68 §

Närmare bestämmelser

Genom förordning av statsrådet utfärdas vid behov närmare bestämmelser om

- 1) anmälan om barnets födelse,
- 2) lämnande av en medicinsk utredning och om den ersättning som ska betalas för den,
- 3) vilka handlingar som kan godkännas för fastställande av identiteten.

Genom förordning av justitieministeriet utfärdas det bestämmelser om vilka handlingar som vid utredande, erkännande och fastställande av föräldraskap ska lämnas på för ändamålet fastställda blanketter. Institutet för hälsa och välfärd fastställer blankettformulären.

10 kap.

Ikraftträdande

69 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs faderskapslagen (11/2015) och moderskapslagen (253/2018).

70 §

Tillämpning av lagen

Denna lag ska tillämpas i fråga om faderskap också när barnet har fötts före ikraftträdandet av denna lag, om inte något annat föreskrivs.

I fråga om moderskap ska 2 § och 8 kap. tillämpas också när barnet har fötts före ikraftträdandet av denna lag. Lagens övriga bestämmelser tillämpas i fråga om moderskap också när barnet har fötts före ikraftträdandet av denna lag, om ett i 5 § 1 mom. avsett samtycke till assisterad befruktning har getts den 1 april 2019 eller därefter.

71 §

Erkännande och utredning av föräldraskap

Om föräldraskapet har erkänts före denna lags ikraftträdande, tillämpas på erkännandet och på återkallandet, bestridandet, godkännandet och fastställandet av erkännandet samt på utred-

ningen av föräldraskapet de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. På föräldraskapsutredning tillämpas i övrigt de bestämmelser som gällde vid lagens ikraftträdande endast om barnet är fött och en överläggning om föräldraskapsutredning har förts innan lagen trädde i kraft.

72 §

Talan om fastställande av moderskap eller faderskap

På en talan om fastställande av moderskap eller faderskap som är anhängig vid domstol när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde när talan blev anhängig. Talan kan dock inte förkastas på den grund som anges i 7 § 2 mom. i lagen angående införande av lagen om faderskap (701/1975). En talan om fastställande av faderskap som blir anhängig när denna lag har trätt i kraft, kan prövas trots att domstolen tidigare med stöd av 7 § 2 mom. i lagen angående införande av lagen om faderskap har låtit bli att fastställa faderskapet.

73 §

Upphävande av moderskap eller faderskap

Talan om upphävande av faderskap kan inte väckas av den mor som har fött barnet, om barnet har fötts före den 1 oktober 1976.

Om barnet har fötts före ikraftträdandet av denna lag, ska i stället för 46 § 2 mom., 47 § 2 mom. och 48 § 2 mom. tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

På en talan om upphävande av moderskap eller faderskap som är anhängig vid domstol när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som var tillämpliga när talan blev anhängig. Talan kan dock inte lämnas utan prövning på den grunden att såväl den mor som har fött barnet som den äkta mannen har avlidit.

74 §

Barnets arvsrätt i vissa fall

Ett barn som fötts utom äktenskapet före den 1 oktober 1976 har inte på grundval av faderskap som fastställts i domstol arvsrätt efter en arvlåtare på faderns sida om arvlåtaren har avlidit före den 31 januari 2012. Trots den första meningen i detta moment har barnet dock rätt till arv om den ärvda egendomen med stöd av 5 kap. 1 § i ärvdabalken (40/1965) har tillfallit staten eller om förlusten av arvsrätten ska betraktas som oskälig med hänsyn till likabehandling av syskon som fötts utom äktenskapet eller till något annat motsvarande, av kändaren oberoende särskilt vägande skäl. En sådan rätt till arv ska göras gällande senast inom den tid som föreskrivs i 16 kap. 1 § i ärvdabalken.

Vad som föreskrivs i den första och andra meningen i 1 mom. ska dock inte tillämpas om faderskapet har fastställts inom den tid som föreskrivs i 7 § 2 mom. i lagen angående införande av lagen om faderskap eller om barnet hade en far den 30 september 1976, men faderskapet efter det har upphävts eller den dom som gäller faderskapet har återbrutits och en annan mans faderskap därefter fastställts.

Den som med stöd av 1 mom. har rätt till arv kan yrka omskifte i fråga om ett förrättat arvs-skifte, även om arvlåtaren har avlidit före den 1 januari 2016. På omskifte och skyldighet att återbära egendom tillämpas 23 a kap. i ärvdabalken.

75 §

Hänvisningar till tidigare lag

Om det i en lag eller i en förordning hänvisas till en bestämmelse som har ersatts av en bestämmelse i denna lag, iakttas efter ikraftträdandet av denna lag motsvarande bestämmelse i denna lag.

2.

Lag

om ändring av 16 § i lagen om assisterad befruktning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om assisterad befruktning (1237/2006) 16 § 2 mom.
som följer:

16 §

Donatorns samtycke till användning av könsceller

En donators könsceller får användas för assisterad befruktning av andra än par bara om donatorn gett sitt samtycke till detta. Om ett kvinnligt par eller en kvinna ensam får behandlingen, kan spermadonatorn dessutom ge sitt samtycke till att fastställas vara far till ett barn som föds till följd av en sådan behandling, och då omfattas personen av bestämmelserna i 12 § 1 mom. om lämnande av uppgifter till den som fått behandling.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3

Lag

om ändring av 6 a § i lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt (361/1983) 6 a § 1 mom., sådant det lyder i lag 190/2019, som följer:

6 a §

Om föräldraskapet har erkänts före barnets födelse på det sätt som avses i 19 § i föräldraskapslagen (/), blir också den som erkänt föräldraskapet vårdnadshavare för barnet när föräldraskapet har fastställts.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

4.

Lag

om ändring av 13 § i lagen om underhåll för barn

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om underhåll för barn (704/1975) 13 § 2 mom., sådant det lyder i lag 256/2018, som följer:

13 §

I samband med en talan om fastställande av föräldraskap har en i 35 § 1 och 2 mom. i föräldraskapslagen (/) avsedd företrädare för barnet även rätt att yrka på fastställande av underhållsbidrag till barnet.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

5.

Lag

om ändring av 9 § i lagen om registrerat partnerskap

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om registrerat partnerskap (950/2001) 9 § 1 mom., sådant det lyder i lag 947/2017, som följer:

9 §

På ett registrerat partnerskap tillämpas inte de bestämmelser i föräldraskapslagen (/) som gäller konstaterande av faderskap på grundval av äktenskap och inte heller andra sådana bestämmelser som gäller make enbart på grund av personens kön.

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om ändring av lagen om rättsgenetisk faderskapsundersökning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om rättsgenetisk faderskapsundersökning (378/2005) 2 och 3 §, 11 § 3 mom., 13 § 3 mom. och 16 § 1 mom., av dem 2 och 3 §, 11 § 3 mom. och 13 § 3 mom. sådana de lyder i lag 12/2015, som följer:

2 §

Initiativ till undersökning

I samband med ett mål om fastställande eller upphävande av faderskap som domstolen behandlar kan den förordna om undersökning, om en part kräver en undersökning eller om domstolen i övrigt anser att en sådan behövs för att saken ska kunna utredas. Barnatillsyningsmannen kan beställa en undersökning, om förutsättningarna enligt 12 § i föräldraskapslagen (/) är uppfyllda.

3 §

Undersökningsmyndighet

Undersökningen utförs av Institutet för hälsa och välfärd (*undersökningsmyndighet*).

11 §

Förordnande om undersökning

Intyg utfärdas av en för provtagningen ansvarig yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården eller av en sådan tjänsteman vid en finsk beskickning som avses i 21 § 3 mom. i föräldraskapslagen.

13 §

Provtagning

Blodprov tas vid en verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården av en legitimerad yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården som har fått behövlig utbildning för att ta blodprov. Cellprov från munnens slemhinna kan även tas under uppsikt av barnatillsyningsmannen eller en sådan tjänsteman vid en finsk beskickning som avses i 21 § 3 mom. i föräldraskapslagen. Innan provet tas ska provgivaren styrka sin identitet för provtagaren eller för den som övervakar provtagningen.

16 §

Provtagning för en framtida undersökning

På begäran får en legitimerad läkare eller en läkare med tillstånd, eller under läkarens direkta uppsikt någon annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården, utan samtycke av den efterlevande maken eller maken och arvingarna ta ett prov av en avliden person för en eventuell undersökning, om den som framställer begäran visar att provtagning kan behövas för fastställande eller upphävande av faderskap. Rätt att framställa begäran har den som enligt föräldraskapslagen har rätt att föra talan om fastställande eller upphävande av faderskap.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____
_____

7

Lag

om ändring av 9 § i medborgarskapslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i medborgarskapslagen (359/2003) 9 § 3 mom., 26 och 32 §, sådana de lyder i lag 260/2018, som följer:

9 §

Barn

Om barnet med stöd av föräldraskapslagen (/) har två mödrar

- 1) ska det som föreskrivs om modern i 1 mom. 1 punkten tillämpas på den mor som fött barnet, och
- 2) ska det som föreskrivs om fadern och fastställande av faderskap i 1 mom. 2 punkten underpunkt b och 3 punkten underpunkt b tillämpas på den mor och det fastställande av moderskap som avses i 5 § 1 mom. i föräldraskapslagen.

26 §

Utlänning vars far eller mor är finsk medborgare

En utlänning som inte förvärvar finskt medborgarskap med stöd av 9 §, förvärvar finskt medborgarskap efter anmälan, om fadern eller den mor som avses i 5 § 1 mom. i föräldraskapslagen när utlänningen föddes var finsk medborgare och personen föddes

- 1) i Finland och faderskapet eller moderskapet fastställdes först efter att personen fyllt 18 år eller ingått äktenskap före fyllda 18 år, eller
- 2) utanför Finland och faderskapet eller moderskapet har fastställts.

32 §

Inverkan av upphävande av faderskap eller moderskap

Om en äkta mans faderskap har upphävts eller talan om upphävande av faderskapet har väckts innan barnet fyllt fem år, eller om ett fastställt faderskap eller ett i 5 § 1 mom. i föräldraskapslagen avsett moderskap har upphävts eller talan om upphävande av faderskapet eller moderskapet har väckts inom fem år från fastställandet av faderskapet eller moderskapet, kan det beslutas att barnet förlorar sitt finska medborgarskap som det förvärvat på grundval av faderns eller moderns medborgarskap. Detta beslut fattas utifrån en helhetsbedömning av barnets situation. Vid bedömningen ska i synnerhet beaktas barnets ålder och anknytning till Finland.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____
_____

om ändring av 6 § i lagen om underhållstöd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om underhållsstöd (580/2008) 6 § 4 punkten, sådan den lyder i lag 7/2017, som följer:

6 §

Förutsättningar för erhållande av underhållsstöd

Ett barn har rätt till underhållsstöd, om

-
- 4) barnet inte på det sätt som avses i 3 § 1 mom. i föräldraskapslagen (/) har fötts under äktenskapet och faderskapet till barnet inte har fastställts genom ett lagakraftvunnet beslut,
-

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

9.

Lag

om ändring av 14 § i socialvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i socialvårdslagen (1301/2014) det inledande stycket i 14 § 2 mom. och momentets 13 punkt, av dem sådant det inledande stycket i 2 mom. lyder i lag 512/2016, som följer:

14 §

Socialservice som möter stödbehoven

Som kommunal socialservice ska det även sörjas för specialomsorger om utvecklingsstörda, service och stöd på grund av funktionsnedsättning, tillhandahållande av utkomststöd till en person som vistas i kommunen, beviljande av social kredit till kommuninvånare, arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, service i anslutning till missbrukarvård, ordnande av stöd för närstående-vård, ordnande av familjevård, vårdnad om barn och unga personer, barnskydd, adoptionsrådgivning, medling i familjefrågor, uppgifter i samband med att beslut om vårdnad av barn och

umgängesrätt fastställs och avgörs och ordnande av åtgärder i samband med medling vid verkställighet av besluten, ordnande av de sakkunnigtjänster som hör till medling i domstol i ett ärende som gäller vårdnad om barn och umgängesrätt, uppgifter i samband med utredande och fastställande av faderskap och moderskap och ordnande av elevvård, enligt vad som dessutom bestäms särskilt om dessa serviceformer i:

-----
13) föräldraskapslagen (/),

Denna lag träder i kraft den 20 . _____
_____

Helsingfors den 20

Statsminister

Sanna Marin

Justitieminister Anna-Maja Henriksson

